

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACI АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ
ҚАРОРИ

172 Тошкент давлат юридик университетида ўқитишнинг
модуль тизими шароитларида талабалар билимини
назорат қилиш тартиби ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги
низомни тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2016 йил
22 апрелда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2780*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 28 июндаги ПҚ–1990-сон «Юридик кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ижроси юзасидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 23 августдаги ПҚ–1602-сон «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 20 июлдаги 341-сон «Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, шунингдек Тошкент давлат юридик университетида ўқув жараёнини янада такомиллаштириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълими вазирлиги ва Адлия вазирлиги **қарор қилади:**

1. Тошкент давлат юридик университетида ўқитишнинг модуль тизими шароитларида талабалар билимини назорат қилиш тартиби ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Олий ва ўрта махсус
таълим вазири**

А. ВАҲОБОВ

Тошкент ш.,
2016 йил 22 апрель,
1-2016-сон

Адлия вазири

М. ИКРАМОВ

Тошкент ш.,
2016 йил 22 апрель,
4-сон

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва
Адлия вазирлигининг 2016 йил 22 апрелдаги
1-2016, 4-сон қарорига
ИЛОВА

**Тошкент давлат юридик университетида ўқитишнинг
модуль тизими шароитларида талабалар билимини назорат
қилиш тартиби ва баҳолаш мезонлари тўғрисида
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 28 июндаги «Юридик кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ–1990-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги 343-сон «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Тошкент давлат юридик университетида (бундан буён матнда университет деб юритилади) ўқитишнинг модуль тизими шароитларида талабалар билимини назорат қилиш тартиби ва баҳолаш мезонларини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Университет талабалари (бундан буён матнда талабалар деб юритилади) билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг мақсади — юқори ма-лакали, рақобатбардош, мамлакатда ўтказилаётган демократик ва ҳуқуқий ислохотларнинг юқори талабларига, замонавий халқаро стандартларга жавоб бера оладиган юридик кадрларни тайёрлаш ҳамда талабаларда мустақил таълим олиш, таълим сифатини бошқарган ҳолда юридик фао-лиятнинг тегишли соҳаларида тизимли таҳлил қилиш ва бошқарув кўник-маларини ривожлантириш, талабаларнинг модулларни ўзлаштиришида бўшлиқлар ҳосил бўлишининг олдини олиш, уларни аниқлаш ва барта-раф этишдан иборат.

Модуль алоҳида ўқув фани (унинг қисми) бўлиб, ўзида билимга оид ҳамда касбий жиҳатларни қамраб олади ва талабанинг фан дастурини ўрга-ниши натижасида шаклланган билим, кўникма ва малакаларини назорат қилишнинг тегишли тури билан яқунланади.

2. Талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг асосий вазифа-лари қуйидагилар ҳисобланади:

талабаларда давлат таълим стандартларига мувофиқ тегишли билим, кўникма ва малакалар шаклланганлиги даражасини назорат қилиш ва таҳ-лил қилиб бориш;

талабалар билими, кўникма ва малакаларини баҳолашнинг асосий та-

мойиллари: давлат таълим стандартларига асосланганлик, аниқлик, ҳаққонийлик, ишонччилик, билимларни баҳолашда шаффофликни таъминлаш;

ўқув материалнинг талабалар томонидан тизимли равишда ва белгиланган муддатларда ўзлаштирилишини ташкил этиш ва таҳлил қилиш;

талабаларда мустақил ишлаш кўникмаларини ривожлантириш, ахборот ресурслари манбаларидан самарали фойдаланишни ташкил этиш;

талабалар билимини холис ва адолатли баҳолаш ҳамда унинг натижаларини ўз вақтида маълум қилиш;

талабаларнинг ўқув режаси доирасида комплекс ҳамда узлуксиз тайёргарлигини таъминлаш;

ўқув жараёнининг ташкилий ишларини компьютерлаштиришга шароит яратиш.

3. Кафедра мудури ҳар бир модуль бўйича модуль раҳбарини, яъни алоҳида модулни ўқитишнинг сифати, ўқув материални шакллантириш, шунингдек барча турдаги назорат саволларини тузиш, талабалар билимини текширишда ягона стандартларни таъминлашга масъул бўлган педагог ходимни белгилайди.

Модуллар бўйича талабалар билимини семестр давомида баҳолаб бориш назорат жадваллари ва баҳолаш мезонлари асосида амалга оширилади.

2-боб. Талабалар билимини назорат қилиш турлари

4. Талабаларнинг билим савияси ва ўзлаштириш даражасини давлат таълим стандартларига мувофиқлигини таъминлаш учун университетда жорий, оралиқ ва якуний назорат турлари ўтказилади.

5. Модулнинг назорат жадваллари, назорат турлари ва шакллари, назоратлар сони ҳамда жорий, оралиқ ва якуний назоратлар учун белгиланган максимал ва саралаш баллари тўғрисидаги маълумотлар педагог ходим томонидан биринчи машғулотда талабаларга эълон қилинади.

Оралиқ ва якуний назорат жадваллари ҳақидаги маълумотлар Ўқув-услубий бошқарма томонидан университет веб-сайтига жойлаштирилади.

3-боб. Жорий назоратни ўтказиш

6. Жорий назорат талабанинг модуль мавзулари бўйича билими ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули ҳисобланади. Жорий назорат талаба томонидан модуль мавзуси мазмунини ўзлаштирганлик даражасини баҳолашга қаратилади, шунингдек ўқув материални конструктив равишда шарҳлаш ва таҳлил қилиш, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ишлаш амалий кўникмалари, ҳуқуқни қўллаш ҳужжатлари лойиҳаларини тузиш, муаммоли вазиятларни ҳал этиш (кейс-стади), жамоада ишлаш, илмий презентациялар тайёрлаш ва ҳ. к. ни баҳолашга қаратилади.

7. Модулнинг мазмунидан келиб чиққан ҳолда модулнинг бир семестрда ўқитиладиган бир-бирига боғлиқ мавзулари кафедра томонидан учтадан кўп

бўлмаган блокларга бирлаштирилади ва уларни ўзлаштириш натижасида талабалар модуль доирасида келгуси касбий фаолият учун зарур бўлган мустақил назарий билим ва амалий кўникмалар мажмуига эга бўлишлари шарт.

Модулнинг ҳар бир блок мавзуси доирасида жорий назорат семинар, амалий машғулот ва лаборатория машғулотларида, одатда, қуйидаги шаклларда ўтказилади: оғзаки сўров (манتيкий муаммоли саволларни қўллаган ҳолда), илмий презентация (модулнинг тегишли мавзуси бўйича кичик-гурuhlар доирасида), муаммоли вазиятларни ҳал этиш (кейс-стади), жамоада ишлаш («ақлий ҳужум» интерфаол услубини қўллаган ҳолда ва ҳ.к.), ҳуқуқ нормаларини шарҳлаш, ҳуқуқни қўллаш ҳужжатлари лойиҳаларини тузиш кўникмаларини ривожлантириш машқлари ҳамда кафедра томонидан белгиладиган бошқа шаклларда ўтказилади. Жорий назорат шакллари модулнинг ишчи ўқув дастурида қайд этилади.

8. Модулнинг ҳар бир мавзулар блоки ўқитиладиган охирги куни педагог ходим блокни жорий назоратни якунлайди ва ушбу рейтинг назорати тури бўйича талабаларнинг балларини қўяди. Бунда ҳар бир модул мавзулари блоки учун ажратиладиган максимал балл, жорий назорат учун ажратилган максимал рейтинг балини модуль мавзулари блоки сонига бўлиш йўли билан аниқланади.

Талабанинг ўқув машғулотларида фаол иштирок этиши педагог ходимга талабанинг тегишли модуль мавзулари блоки доирасида олган балларини кўтаришга ёки унга максимал баллни қўйган ҳолда ушбу блок бўйича жорий назорат топширишдан озод қилиш ҳуқуқини беради.

9. Жорий назорат натижалари ҳар бир модул мавзулари блоки бўйича алоҳида равишда талаба рейтингини ҳисобга олиш электрон тизимига тегишли педагог ходим томонидан ўқув-услубий бошқарма томонидан белгиладиган муддат ичида киритилиши шарт. ўқув-услубий бошқарма бошлиғи билдиргисига асосан муддатни бузган педагог ходимга нисбатан интизомий жавобгарлик чоралари қўлланилиши мумкин. Модул бўйича жорий назоратнинг умумий натижаси педагог ходим томонидан имзоланадиган қайднома кўринишида шакллантирилади.

Жорий назорат бўйича ўзининг умумий рейтинг балини қайта топшириш орқали кўтаришни хоҳлаган талаба, якуний назорат бошланишидан олдин ўқув-услубий бошқарма бошлиғига тегишли ариза билан мурожаат қилиши мумкин. ўқув-услубий бошқарма бошлиғи талабага қайта топшириш учун йўлланма беради. Бундай йўлланма талабага ҳар бир модул бўйича семестрда биттадан ортиқ бўлмаган миқдорда берилади.

Қайта топшириш илгари жорий назорат бўйича рейтинг балларини қўйган педагог ходим томонидан ўтказилади. Қайта топшириш натижаси бўйича қўйилган жорий назорат рейтинг баллари борасида талаба ва педагог ходим ўртасида келишмовчилик вужудга келган ҳолларда, мазкур балл кафедра мудири томонидан қайта кўриб чиқилиши мумкин. Бунда педагог ходим ёки кафедра мудири томонидан талабанинг илгари қўйилган рейтинг балини пасайтиришга йўл қўйилмайди.

10. Ҳар бир блок бўйича жорий назорат ўтказиш муддатлари мазкур Низомнинг 59-бандига мувофиқ белгиланади.

Жорий назорат натижаларининг ўз вақтида Ўқув-услубий бошқармага тақдим этилиши, шунингдек талабалар рейтингини ҳисобга олиш электрон тизимида уни тўлиқ ва тўғри акс эттириш учун жавобгарлик тегишли модулни ўқитадиган педагог ходимлар зиммасига юкланади.

4-боб. Оралиқ назоратни ўтказиш

11. Оралиқ назорат семестр давомида модуль ўқув дастурининг тегишли (модулнинг бир неча мавзуларини ўз ичига олган) бўлими тугагандан кейин талабанинг билим ва амалий кўникма даражасини аниқлаш ва баҳолаш усули ҳисобланади. Оралиқ назорат талаба томонидан модуль ўқув дастурининг тегишли бўлимлари мазмунини ўзлаштириш даражаси, талабанинг юридик адабиётлар, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ишлаш амалий кўникмалари, ҳуқуқни қўллаш ҳужжатлари лойиҳаларини тузиш, муаммоли вазиятларни ҳал этиш (кейс-стади), тизимли таҳлил, мантиқий фикрлаш, мустақил тадқиқот олиб бориш, ўз фикрларини изчил ва аниқ баён қилиш қобилиятини баҳолашга қаратилган.

12. Агар университет Ўқув-услубий кенгаши қарорида бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, барча модуллар бўйича оралиқ назорат талаба томонидан мустақил равишда тайёрланадиган ёзма иш шаклида семестр давомида бир маротаба ўтказилади. Ёзма иш талаба томонидан тегишли семестр давомида мазкур Низомнинг 59-бандида белгиланган муддатларда топширилади.

13. Модуль бўйича оралиқ назорат саволлари тегишли кафедра томонидан тузилади. Саволлар сони Ўқув-услубий бошқарма томонидан белгиланади.

Саволлар:

талабаларнинг ўтган ўқув йилларида тайёрланган ёзма ишлардан фойдаланиш имкониятини истисно қилиш учун заруратга кўра янгиланиши;

аниқ, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар нормаларига асосланган ва амалиёт билан бевосита боғлиқ бўлиши;

мазмунини модуль ўқув дастурига мувофиқ бўлиши ва ўз ичига ўқув дастурида акс этган назарий ва амалий саволларни қамраб олиши;

ўз ичига ўқув дастурининг тегишли бўлимларини тўлиқ қамраб олувчи материалларни мужассам қилган бўлиши;

талабаларнинг модулни ўзлаштириш даражасини, таҳлил қилиш кўникмаларини, мустақил фикрлаш ва келажақдаги касбий фаолиятларида мустақил қарорлар қабул қилиш қобилиятларини аниқлашга қаратилган бўлиши лозим.

14. Кафедра мудирини семестр бошланишидан олдин оралиқ назорат саволларининг сифатли тайёрланиши ва ўз вақтида Ўқув-услубий бошқармага тақдим қилинишини таъминлайди. Ҳар бир модуль бўйича оралиқ назорат

саволлари экспертизадан ўтказилиши шарт. Саволлар экспертизаси Ўқув-услубий бошқарма томонидан семестр бошланган кундан бошлаб икки ҳафта ичида ташкил қилинади. Экспертлар ўқув ишлари бўйича проректор тақдимномасига биноан ректор буйруғи асосида тайинланади. Саволлар экспертизаси мазкур Низомнинг 1-иловасида берилган шаклни тўлдириш йўли билан амалга оширилади.

Зарур ҳолларда Ўқув-услубий бошқарма оралиқ назорат саволларининг амалиёт билан ўзаро боғланганлик даражасини аниқлаш мақсадида суд, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва бошқа идоралар экспертларидан тегишли хулоса олиш йўли билан ташқи экспертизани ташкил қилиши мумкин.

Экспертиза натижалари педагог ходим — саволларни тузувчи томонидан ўрганиб чиқилиши ва зарурат бўлганда саволлар мазмунида ва саволлар учун йўриқномаларда ифодаланиши лозим. Оралиқ назорат саволлари талабаларга фақат экспертизадан ўтказилгандан сўнг тақдим қилиниши мумкин.

15. Талаба оралиқ назорат ёзма ишларини топшириш санасидан камида икки ҳафта олдин Ўқув-услубий бошқарма томонидан тақдим этилган саволлар ичидан ёзма иш тайёрлаш учун саволларни мустақил танлаш ҳуқуқига эга. Талаба ёзма ишни тайёрлашга ва назорат жадвалида белгиланган саналарга қатъий риоя қилган Ўқув-услубий бошқармага топширишга масъул ҳисобланади. Топширилган ёзма ишни алмаштириш ёки қўшимча ёзма иш топшириш тақиқланади. Топширилган ёзма иш талабага қайтарилмайди.

16. Бакалаврият талабасининг оралиқ ёзма ишининг ҳажми:

1-курсда — камида 1000 сўздан;

2-курсда — камида 1500 сўздан;

3-курсда — камида 2000 сўздан;

4-курсда — камида 2500 сўздан иборат бўлиши шарт.

Магистратура талабасининг оралиқ назорат иши ҳажми камида 3000 сўздан иборат бўлиши шарт.

Оралиқ ёзма ишининг ҳажми ушбу бандда белгиланган талабларга мувофиқ бўлмаган ҳолда мазкур иш учун рейтинг балли камайтирилиши мумкин.

17. Оралиқ назорат ёзма иши талаба томонидан компьютерда Microsoft Word дастурини қўллаган ҳолда, «Times New Roman» 14 шрифтда, 1,5 қаторлараро интервалда тайёрланиши ва А4 форматдаги оқ қоғозда принтердан чиқарилган бўлиши керак. Саҳифа ўлчами: саҳифа мўлжали китоб шаклида, юқори ва пастки майдони — 2 см, ўнг тараф — 1,5 см, чап тараф — 3 см ни ташкил этиши керак. Ёзма иш титул варағи мазкур Низомнинг 2-иловасида келтирилган шаклга мувофиқ расмийлаштирилади.

Талаба белгиланган муддатларда ўз оралиқ назорат ёзма ишини Ўқув-услубий бошқармада жойлашган ишларни қабул қилиш қутисига ташлаши лозим.

Ўқув-услубий бошқарманинг масъул ходими тегишли модуль бўйича оралиқ назорат ёзма ишларини топшириш куни соат 17-00да талабаларнинг

ишлари сақланаётган қутини очади, ишлар сонини санайди ва қабул қилинган ёзма ишлар бўйича далолатнома тузади. Ҳар бир қабул қилинган ёзма иш титул варағининг қирқиладиган қисмига Ўқув-услубий бошқарма масъул ходимининг имзоси қўйилади, қирқиш чизигига бошқарманинг штампи бо-силади.

Ўқув-услубий бошқарма штамписиз ёзма ишлар кафедралар томонидан текширилмайди ва баҳоланмайди.

18. Оралиқ назорат ёзма иши талаба томонидан мустақил равишда тайёрланиши шарт. Муаллифликни ўзлаштириш (плагиат)га йўл қўйилмайди. Ёзма ишда қоғоз ёки электрон кўринишда нашр қилинган ўзга матндан олинган манбаага ҳеч қандай ҳавола қилмаган ҳолда ишлатиш ёки олинган манбаага ҳавола қилинган бўлсада, лекин ўзлаштиришларнинг ҳажми ва характери талабанинг ёзма ишни ёки унинг асосий қисмини мустақил ёзилганлигига шубҳа уйғотадиган даражада ўзлаштирилган бўлса плагиат деб топилади.

Плагиат икки хил кўринишда бўлиши мумкин:

ўзга матнни сўзма-сўз баён қилиш;

парафраза — ўзлаштирилган ўзга матннинг мазмунини ўзгартирмасдан сўз ва ибораларни алмаштириб баён қилиш.

Оралиқ назорат ёзма иш матнидаги ўзганинг муаллифлик ишидан олинган ҳар қандай матнда муаллиф, ишнинг номи ва ишнинг бошқа реквизитларини кўрсатган ҳолда ҳаволалар келтирилиши шарт. Оралиқ назорат ёзма ишини текширишда муаллифликни ўзлаштириш (плагиат) ҳолатлари аниқланиши, шунингдек икки ёки ундан ортиқ ёзма ишнинг мустақил ёзилганлигига шубҳа уйғотадиган даражада ўхшаш бўлиши ушбу барча ёзма ишларга ноль балл қўйиш ёки олдин қўйилган оралиқ назорат рейтинг баллини бекор қилишга асос бўлади.

19. Оралиқ назорат ёзма ишларини текшириш ушбу Низомнинг 6-боби-га мувофиқ амалга оширилади.

5-боб. Якуний назорат ўтказиш

20. Якуний назорат муайян модуль бўйича назарий билим ва амалий кўникмаларнинг талабалар томонидан ўзлаштириш даражасини баҳолаш усули ҳисобланади. Якуний назорат талабанинг модуль ўқув дастурининг мазмунини ўзлаштирганлик даражаси, унинг мантиқий фикрлаши, норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ишлаш амалий кўникмалари, ҳуқуқни қўллаш ҳужжатлари лойиҳаларини тузиш, муаммоли вазиятларни (кейс-стади) ҳал этиш, тизимли, танқидий таҳлил қила олиши, ўз фикрларини изчил ва аниқ баён қилиш қобилиятларини баҳолашга қаратилган.

21. Мутахассислик кафедраларининг модуллари бўйича якуний назорат семестр якунида бир маротаба ёзма имтиҳон шаклида ўтказилади. Умумтаълим кафедраларининг модуллари бўйича якуний назорат университетнинг Ўқув-услубий кенгаши томонидан белгиланган шаклда ўтказилади.

22. Ёзма имтиҳон саволлари мантиқий саволлар ва муаммоли вазият-

ларни ўз ичига олиши лозим. Модуллар бўйича якуний назорат саволларининг мазмуни кафедралар томонидан белгиланади.

23. Якуний назорат саволларига ушбу Низомнинг 24-банди талабларини инобатга олган ҳолда мазкур Низомнинг 13 ва 14-бандларида кўрсатилган талаблар қўйилади.

24. Кафедра мудири ўқув семестрининг тўртинчи ҳафтаси бошланишидан кечикмаган ҳолда якуний назорат саволларини Ўқув-услубий бошқармага тақдим қилинишини таъминлаши шарт.

Ўқув-услубий бошқарма якуний назорат саволларини олган кундан бошлаб икки ҳафта давомида уларнинг экспертизасини ташкил қилади. Экспертизадан ўтказилган якуний назорат саволлари тегишли модуллар бўйича якуний назорат саволлари ягона базасига қўшилади. Якуний назорат саволлари ягона базаси ҳар йили тақдим қилинадиган якуний назорат саволлари ҳисобига кенгайиб боради. Университет якуний назорат саволлари ягона базасидан талабалар ва педагог ходимларнинг фойдаланишига имконият яратилишини таъминлайди.

25. Ўқув-услубий бошқарма якуний назорат саволлари ягона базасида мавжуд саволлар асосида имтиҳон билетларини тузади ва зарур ҳолларда бунга тегишли кафедра мудирини жалб этади.

Ўқув-услубий бошқарма ходимлари, шунингдек якуний назорат учун имтиҳон билетларини тузишга жалб қилинган кафедра мудирлари имтиҳон билетлари мазмунини ошкор қилмасликка мажбурдир. Ушбу талаб бузилган ҳолларда айбдор шахслар жавобгарликка тортилади.

26. Якуний назорат ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланадиган, кафедраларнинг педагог ходимлари орасидан тайинланадиган аудитория раҳбари ва кузатувчилар томонидан ўтказилади. Якуний назоратни ўтказишда ректор томонидан тайинланган университетнинг бошқа ходимлари ҳам қатнашиши мумкин.

27. Якуний назорат олиб бориш жараёни, қоида тариқасида, видеоёзувда қайд қилинади. Ўқув-услубий бошқарма ходимлари видеокузатув воситасида якуний назорат ўтказиш жараёнини кузатиш ҳуқуқига эга.

Аудитория раҳбарлари ва кузатувчиларнинг тасдиқланган рўйхати университет таркибий тузилмалари эътиборига етказилади.

Якуний назоратга аудитория раҳбари ёки кузатувчисининг узрли сабабсиз келмаслиги (ёки кечикиб келиши) уларга нисбатан интизомий чораларни қўллашга асос бўлади. Келмаган аудитория раҳбари ва (ёки) кузатувчини алмаштириш мажбурияти тегишли кафедра мудири зиммасига юклатилади.

28. Талабалар якуний назорат ўтказилаётган аудиторияга фақат талабалик гувоҳномаси ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжатни тақдим этганларидан сўнг киритилади.

29. Имтиҳон жадвалида белгиланган ёзма имтиҳон вақти расман бошлангандан сўнг келган талабалар унда иштирок этишга қўйилмайди. Талабаларнинг ёзма имтиҳонда иштирок этганлиги ҳолати мазкур Низомнинг 4-иловасида келтирилган шаклга асосан расмийлаштирилади.

Кечикиб келишнинг сабаби узрли деб топилганда, талаба аудитория раҳбарининг розилиги билан киритилиши мумкин. Ушбу ҳолатда талаба аудиторияда бўлган бошқа талабалар билан бир қаторда ёзма имтиҳонни яқунлаши шарт.

30. Ёзма имтиҳон ўтказилаётган аудиторияга аудитория раҳбари ва кузатувчилардан бошқа шахсларнинг кириши қатъиян тақиқланади. Ёзма имтиҳон ўтказиш жараёни ректор, ўқув ишлари бўйича проректор ҳамда Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи томонидан назорат қилиб турилиши мумкин.

Имтиҳон ўтказилаётган модул бўйича кафедра мудирини ёзма имтиҳоннинг бориши, хусусан, тегишли аудитория раҳбари ва кузатувчиларнинг ўз мажбуриятларини бажариши устидан назоратни амалга оширади.

31. Аудитория раҳбари ва кузатувчилар ёзма имтиҳон ўтказишда қуйидагиларга мажбур:

талабаларни яқуний назорат бошланишидан аввал уни ўтказиш тартиби ва давом этиш вақти ҳақида хабардор қилиш;

талабаларнинг мобиль телефонларини ўчиришлари ва топширишларини таъминлаш;

талабаларга яқуний назорат давомида фойдаланиш тақиқланган барча предметларни кузатувчиларга ўз ихтиёрлари билан топширишларини тақлиф этиш;

талабаларни аудиторияда бир-бирларидан кўчиришлари учун имкон бўлмайдиган ҳолда жойлаштириш;

яқуний назорат ўтказилаётган тўлиқ вақт давомида тартибга лозим даражада риоя қилинишини таъминлаш;

зарур бўлганда талабаларга қайд этилган ноаниқликлар, техник хатолар ёки топшириқни бажаришга қўйиладиган махсус талаблар ҳақида маълумот бериш;

яқуний назорат ўтказиш қоидаларини бузган талабаларни тегишли далолатнома тузган ҳолда имтиҳондан четлаштириш.

32. Ёзма имтиҳон, қоида тариқасида, 2 соат (120 дақиқа) мобайнида ўтказилади. Имтиҳон вақти аудитория раҳбари томонидан йўл-йўриқ берилган вақтдан бошланади. Яқуний назоратни бошлаш ва тугатиш вақти аудитория раҳбари томонидан аудитория доскасида акс эттирилиши зарур.

33. Имтиҳон билетлари ёзма имтиҳон ўтказилаётган аудиторияга Ўқув-услубий бошқарманинг масъул ходими томонидан Ўқув-услубий бошқарманинг штампи билан тасдиқланган жавоб варақалари билан бирга етказилади. Аудитория раҳбари имтиҳон билетлари ва жавоб варақаларини қайта санаб олиши ва талабаларга тарқатиши шарт.

Имтиҳон ўтказиш вақтида талабаларнинг имтиҳон билетларидаги саволларнинг мазмуни тўғрисидаги мурожаатлари кўриб чиқилмайди.

34. Яқуний назорат ёзма иши талаба томонидан мустақил равишда ёзилиши шарт.

Талаба учун ёзма ишни бошқа шахс ёзиб бериш ҳолати аниқланганда, шунингдек текшириш вақтида икки ёки ундан ортиқ (иш мазмунининг

2/3 дан ортиғи) ўхшаш ёзма ишлар талабанинг кўчирганлиги ҳолатига асос бўлади ва талабаларга ноль балл қўйилади.

Шифрланган ишни баҳолашнинг объективлигига таъсир кўрсатувчи ҳолатлар аниқланганда, шу жумладан сўзнинг устига ёки тагига чизиш ёхуд атрофини чизиб қўйиш, ишда текширувчи шахс номига муружаатнинг мавжуд бўлиши, жавоблар варағининг турли қисмларига (шу жумладан, очик қолдирилган жойларига) график белгилар қўйиш, иш матнида талабанинг фамилияси, исми, отасининг исмини кўрсатиш, ишни бошқа шахснинг дастхати билан ёзиш ҳолатлари мавжуд бўлганда, иш учун ноль рейтинг балли қўйилиши мумкин.

Ёзма имтиҳонга талаба ўрнига бошқа шахс кирган ҳолатлар аниқланганда, талабага ноль рейтинг балли қўйилиб қоидабузарлар аудиториядан чиқариб юборилади.

35. Талабаларнинг ўзлари мустақил равишда ёзма имтиҳон топшириш учун кўк рангли шарикли ручка билан келишлари шарт. Ёзма имтиҳон ўтказиш жараёнида талабаларнинг аудиториядан чиқиши, бир-бири билан гаплашиши, бошқа талабаларга ўз имтиҳон варақаларини ёки имтиҳон билетларини бериши, ўзи билан дарсликлар, ўқув-услубий қўлланмалар, луғатлар, маълумотномалар ва бошқа адабиётлар, конспектлар, электрон ва қоғоз шаклидаги шпаргалкалар, калькуляторлар, алоқа воситалари (шу жумладан уяли алоқа воситаси), аудио-, фото- ва видео-ёзув қурилмалари ва ҳ. к. ларни олиб кириши ва улардан фойдаланиши тақиқланади. Шахсий буюмлар аудиториядаги алоҳида столга қўйилиши керак.

Модулнинг хусусиятидан келиб чиқиб, тегишли кафедра томонидан якуний назорат ўтказишда калькулятордан фойдаланишга нисбатан истиснолар белгиланиши мумкин.

Ушбу Низом 34-бандининг тўртинчи хатбошиси ва мазкур банднинг биринчи хатбошисида кўрсатилган талабларни бузган талабалар аудиториядан четлаштирилади ва мазкур Низомнинг 5-иловасида келтирилган шаклга асосан далолатнома тузилади ҳамда талабаларнинг якуний назорат иши бекор қилиниб, унга ноль рейтинг балли қўйилади.

36. Ёзма имтиҳон учун ажратилган вақт тугаганидан сўнг, талаба ўз имтиҳон билети ва жавоб варақасини аудитория раҳбарига топширишга мажбурдир. Ёзма имтиҳон мобайнида ёзилган ёзма иш жавоб варақлари сони аудитория раҳбари томонидан қайта саналади ва имтиҳонда қатнашган талабалар рўйхати ҳамда аудиториядан четлаштириш тўғрисидаги далолатномалар билан биргаликда ўқув-услубий бошқарманинг масъул ходимига имзо қўйдириб топширилади.

37. Ёзма ишлар текширилиши ушбу Низомнинг 6-бобига мувофиқ амалга оширилади.

6-боб. Назоратнинг объективлигини таъминлаш

38. Оралиқ ва якуний назорат ўтказишда баҳоларнинг ҳолислигини

таъминлаш мақсадида талабалар тўғрисидаги маълумотлар уларнинг ёзма ишларига Ўқув-услубий бошқарма томонидан идентификация кодлари бериш йўли билан шифрланади.

39. Оралиқ ва якуний назорат ёзма ишлари (бундан буён матнда ёзма ишлар деб юритилади) Ўқув-услубий бошқармага топширилган кундан бошлаб уч кун ичида Ўқув-услубий бошқарма томонидан шифрланади.

40. Шифрлаш ишлари тугагандан кейинги кундан кечиктирмаган ҳолда Ўқув-услубий бошқарманинг масъул ходими мазкур Низомнинг 6-илоvasида келтирилган шаклга асосан қабул қилиш-топшириш далолатномасини тузади ва шифрланган ёзма ишларни текширишга масъул педагог ходимларга топширади.

Ёзма ишларни текширишга масъул бўлган педагог ходимлар ўқув ишлари бўйича проректор тақдимига биноан ректор томонидан тайинланади.

Якуний назорат ёзма ишларини текшириш педагог ходимлар томонидан университет биносининг ички қисмида махсус ажратилган ҳудудда амалга оширилади. Ёзма ишни махсус ажратилган ҳудуд ташқарисига олиб чиқиш тақиқланади. Махсус ажратилган ҳудудда ёзма ишларни текшириш жараёнида педагог ходимлар фаолиятини техник жиҳатдан таъминлаш мақсадида Ўқув-услубий бошқарма ходими иштирок этиши шарт. Махсус ажратилган ҳудуд ичкарисига ректор, ўқув ишлари бўйича проректор, тегишли кафедра мудири ҳамда Ўқув-услубий бошқарма бошлиғидан ташқари учинчи шахсларнинг кириши ман қилинади.

Текшириш якунланган куни ёзма ишлар мазкур Низомнинг 6-илоvasида келтирилган шаклга мувофиқ қабул қилиш-топшириш далолатномаси асосида Ўқув-услубий бошқармага қайтарилади. Текшириш натижалари талабалар рейтингини аниқлаш электрон тизимига киритилиши, шунингдек текширишни амалга оширган педагог ходим томонидан тасдиқланган, топшириш рейтинг қайдномаси шаклида расмийлаштирилган бўлиши шарт.

Ўқув-услубий бошқармадан ёзма ишларни текшириш учун олган вақтдан бошлаб, уларни қайтариш вақтигача (қабул қилиш-топшириш далолатномасини имзолаш) ишларни текшириш учун масъул бўлган педагог ходимлар ёзма ишлар сақланишига тўлиқ жавобгар ҳисобланади. Текширилган ёзма ишлар Ўқув-услубий бошқармага қабул қилиш-топшириш далолатномасида кўрсатилган муддатдан кечикмаган ҳолда қайтарилиши шарт.

Ёзма ишларни текшириш муддатлари Ўқув-услубий бошқарма томонидан белгиланади ва қабул қилиш-топшириш далолатномасида ўз аксини топади.

41. Ёзма ишларни текшириш муддатларини бузган педагог ходимларга нисбатан Ўқув-услубий бошқарма бошлиғининг билдиргисига асосан интизомий жазо чоралари қўлланиши мумкин.

42. Ёзма ишларнинг рейтинг балли мазкур Низомнинг 2 ва 3-илоvasида келтирилган шаклга мувофиқ тузилган титул варақасига рейтинг баллини асослантирувчи қисқача тақриз билан қўйилади.

43. Жорий назорат рейтинг қайдномаси, оралиқ ва якуний назорат топ-

шириш рейтинг қайдномалари Ўқув-услубий бошқармага белгиланган муддатларда тақдим қилиниши керак.

44. Кафедранинг ёзма ишларни текширишда иштирок этган педагог ходимлари ўқув машғулотлари вақтида талабалар учун ёзма ишларда кўп учраган хатолар юзасидан маълумот берадилар.

45. Оралиқ ва якуний назоратни топшириш рейтинг қайдномаси талабанинг шахсини аниқлаб бўлмайдиган тарзда (фамилияси, исми, отасининг исми кўрсатилмаган ҳолда) тузилади, фақат талабага тегишли бўлган идентификацион код кўрсатилиб расмийлаштирилади.

Оралиқ ва якуний назоратни топшириш рейтинг қайдномаси асосида Ўқув-услубий бошқарма масъул ходимлари томонидан талабаларнинг фамилияси, исми, отасининг исми идентификация қилинади ҳамда оралиқ ва якуний назорат натижаларининг якуни акс этган талабалар рўйхати тузилади. Талабалар рўйхати бошқарма масъул ходимининг тақдимига кўра Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи томонидан тасдиқланади ва оралиқ ҳамда якуний назорат натижалари икки кун муддат ичида талабалар эътиборига етказилади.

46. Талабаларнинг жорий назорат рейтинг қайдномалари, оралиқ ва якуний назорат топшириш рейтинг қайдномаси талабаларнинг фамилияси, исми, отасининг исми идентификация қилинган ҳолда Ўқув-услубий бошқарма масъул ходимлари жамловчи рейтинг қайдномасини тузади ва у Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи ҳамда масъул ходими томонидан имзоланади ва ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланади.

Ёзма иш натижалари оралиқ ва якуний назорат топшириш рейтинг қайдномаларида нотўғри қайд қилинган ҳоллар аниқланганда, Ўқув-услубий бошқармага ёзма ишларни текшириш ва топширишга масъул бўлган педагог ходим жавобгар бўлади.

Агар ёзма иш натижаси жамловчи рейтинг қайдномасида нотўғри акс этирилган бўлса, Ўқув-услубий бошқарманинг жамловчи рейтинг қайдномасини тузишга масъул бўлган ходими, шунингдек Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи жавобгар бўлади.

Оралиқ ва якуний назорат ёзма ишлари рейтинг қайдномаларида тўғри акс этишини мониторинг қилиш учун Ўқув-услубий кенгаш ўз қарори билан топшириш ва жамловчи рейтинг қайдномаларини уларда кўрсатилган балларнинг ёзма ишлар титул варағида қўйилган ҳақиқий балларга мос келишини қайта текшириш ташаббуси билан чиқиши мумкин.

Жорий назорат рейтинг қайдномасининг, оралиқ ва якуний назорат топшириш рейтинг қайдномаларининг ҳамда якуний жамловчи рейтинг қайдномаларининг шакллари Ўқув-услубий кенгаш томонидан тасдиқланган намуна бўйича тузилади.

47. Ёзма ишларни баҳолашнинг ҳолислигини таъминлаш мақсадида Ўқув-услубий бошқарма ёзма ишларнинг тасодифий танланган ҳолда қайта текширилишини ташкил қилади. Бу мақсадда ушбу ҳуқуқ соҳасига ёки фанга алоқадор бўлган Университет педагог ходимлари жалб қилинади ва улар

баҳолаш мезонлари асосида талабаларга қўйилган оралиқ ва якуний назоратлар рейтинг балларининг ҳолислигини аниқлайди.

Педагог ходим томонидан қўйилган ва тасодифий танланган ҳолда қайта текширилган ишлар баллари орасида сезиларли даражада тафовут аниқланган ҳолда, тегишли кафедра томонидан топширилган ишларнинг маълум бир қисми ёки барчаси ўқув ишлари бўйича проректор қарорига асосан қайта кўриб чиқилиши керак. Баллар орасидаги тафовутни сезиларли даражада деб ҳисоблаш мезонлари Ўқув-услугий кенгаш томонидан белгиланади. Ишларни қайта кўриб чиқиш мазкур кафедра педагог ходимлари томонидан қабул қилиш-топшириш далолатномаси асосида олинган вақтдан бошлаб бир иш куни ичида амалга оширилади ва қайта кўриб чиқиш натижалари кафедра мудири имзоси билан тасдиқланади.

Баҳолаш жараёнида ноҳолислик ва субъективликка йўл қўйган педагог ходимларга нисбатан ўқув ишлари бўйича проректор тақдимномасига кўра интизомий жазо чоралари қўлланиши мумкин.

48. Ўқув-услугий бошқарма бошлиғи оралиқ ва якуний назорат натижаси бўйича топшириш рейтинг қайдномаларини кўриб чиқиб кўп миқдорда паст ўзлаштириш рейтинг балли ишларни аниқласа, бу ҳақда ўқув ишлари бўйича проректорни хабардор қилади. Ўқув ишлари бўйича проректор ректор буйруғи асосида ташкил этиладиган экспертлар гуруҳи томонидан ёзма ишларни қайта текширтириш ҳуқуқига эга.

Экспертлар гуруҳи ишига раҳбарликни, қоида тариқасида, ўқув ишлари бўйича проректор амалга оширади. Экспертлар сифатида бошқа олий таълим муассасаларининг педагог ходимлари ва амалиёт вакиллари (келишув асосида) иштирок этиши мумкин. Экспертларнинг шахси ошкор этилишига йўл қўйилмайди. Экспертларнинг асосий вазифаси ёзма ишларни тасдиқланган баҳолаш мезонлари асосида қайта текшириб, қўйилган балларнинг мувофиқ ёки номувофиқ эканлигини аниқлаш ҳисобланади.

Қайта текшириш натижаларига кўра экспертлар гуруҳи ўзининг экспертлар гуруҳи аъзолари томонидан имзоланган ва ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланадиган хулосасини тақдим қилади ва бу тегишли балларни ўзгартириш учун асос ҳисобланади. Хулоса Ўқув-услугий бошқармага жамловчи қайдномани тайёрлаш учун тақдим этилади.

Экспертлар гуруҳининг хулосаси расмийлаштирилгунга қадар оралиқ ва якуний назорат натижалари якуний эмас деб ҳисобланади ва талабаларга эълон қилиниши мумкин эмас. Хулоса расмийлаштирилгунга қадар натижалар махфийлиги учун Ўқув-услугий бошқарма масъул ходими жавобгар ҳисобланади. Ўқув-услугий бошқарма бошлиғи ходимларининг лавозим мажбуриятларини бажаришлари учун зарурий шарт-шароитларни таъминлашга масъулдир.

Масъул ходим оралиқ ва якуний назорат натижаларининг махфийлиги бузилиши юзасидан барча ҳолатлар тўғрисида Ўқув-услугий бошқарма бошлиғига дарҳол хабар бериши керак.

49. Ўқув-услугий бошқарма текширилган ёзма ишлар билан танишиш учун талабаларга имкон яратиб беради. Танишиш имкониятини олиш учун

талабалар натижалар эълон қилинган кундан икки кун давомида Ўқув-услубий бошқарма журналида рўйхатдан ўтишлари шарт. Журналда талабанинг фамилияси, исми, отасининг исми, ўқиш курси, модуль номи ҳамда назорат тури қайд этилиши лозим. Кейинги икки кун давомида Ўқув-услубий бошқарма барча талабаларнинг муружаатларини умумлаштиради ва уларга текширилган ёзма иш билан танишиш имкониятини беради.

Талаба қўйилган баллдан норози бўлса, ўз иши билан танишгандан сўнг бир кун давомида (жорий назорат натижасидан норози бўлганда — жорий назорат натижаларидан хабардор бўлган вақтдан бошлаб бир кун давомида) Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи номига апелляция шикоятини бериши мумкин. Мазкур ҳолатда Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи билдиргисига асосан ректор буйруғи билан камида 7 кишидан иборат апелляция комиссияси тузилади.

Апелляция комиссияси аъзоларнинг камида учдан икки қисми иштирок этганда ваколатли ҳисобланади. Апелляция комиссиясининг қарори оддий кўпчилик овоз билан қабул қилинади ва мажлисда иштирок этган барча аъзолар томонидан тасдиқланадиган баённома билан расмийлаштирилади.

Талабанинг аризаси апелляция комиссиясида талабанинг (фақат жорий назорат натижалари кўриб чиқиладиган ҳолатларда), зарурат бўлганда ушбу назорат тури бўйича балл қўйган педагог ходимнинг иштирокида кўриб чиқилади.

Аризани кўриб чиқишда апелляция комиссияси назорат ишларини ҳар томонлама ўрганади (жорий назорат натижаларини кўриб чиқишда — савол-жавоб қилади).

Талабанинг аризасини кўриб чиқиш натижаси бўйича апелляция комиссияси қуйидаги қарорлардан бирини қабул қилади:

қўйилган балларни ўзгаришсиз қолдиради;

қўйилган балларни ўзгартиради.

Талабанинг апелляция шикоятини кўришда унинг илгари олган рейтинг баллини пасайтиришга йўл қўйилмайди.

50. Текширилган ёзма ишлар Ўқув-услубий бошқармада олти ой мобайнида сақланади. Муддати ўтган ишлар йўқ қилинади.

7-боб. Баҳолаш тартиби ва мезонлари

51. Талабанинг ҳар бир модуль бўйича ўзлаштириш даражаси талабаларнинг билим, малака ва кўникмаларини баҳолашнинг рейтинг тизими асосида балларда акс эттирилади.

52. Талабанинг семестр мобайнидаги ҳар бир модуль бўйича ўзлаштириши 100 баллик тизим асосида бутун сонлар билан баҳоланади.

100 балл назорат турлари бўйича қуйидагича тақсимланади:

жорий назорат — 30 балл;

оралиқ назорат — 20 балл;

якуний назорат — 50 балл.

53. Талабалар рейтингини ҳисобга олиш электрон тизимида алоҳида баҳоланадиган курс иши (лойиҳа, жадвал-ҳисоблаш иши), амалиёт (стажировка), якуний давлат аттестацияси, битирув малакавий иши, шунингдек магистрлик диссертацияси бўйича ўзлаштириш 100 баллик тизимда баҳоланади.

54. Ҳар бир назорат тури унга ажратилган максимал баллнинг 100 фоизидан келиб чиққан ҳолда баҳоланади.

Талабанинг модуль бўйича ўзлаштиришини баҳолашда қуйидаги намунавий мезонлардан (бундан буён матнда намунавий мезонлар деб юритилади) келиб чиқиш тавсия этилади.

а) 86 — 100 фоиз олиш учун талаба:

ўқув дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослантириши;

илмий терминологиядан (шу жумладан, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши;

муаммоли саволларни аниқлаши, ўз ҳуқуқий позициясини илмий-амалий тилда асослаб бера олиши;

модулнинг таянч тушунчаларини билиши ва уни қисқа вақт ичида илмий ва амалий масалаларни ечишда самарали қўллаш олиши;

ностандарт вазиятларда муаммоларни мустақил ва ижодий ҳал қила олиш қобилиятини кўрсата олиши;

амалий масалаларни қисқа, асосланган ва рационал равишда ҳал этиши;

модуль ўқув дастурида тавсия этилган асосий ва қўшимча адабиётларни тўлиқ ва чуқур ўзлаштириши;

ўрганилаётган модуль бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаш, уларга танқидий баҳо бериш ва бошқа модуллар илмий ютуқларини қўллаш олиши;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотларида бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаларда фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;

б) 71 — 85 фоиз олиш учун талаба:

ўқув дастурининг барча бўлимлари бўйича тизимли, тўла ва чуқур билимга эга бўлиши, зарур далиллар билан асослантириши;

илмий терминологиядан (шу жумладан, хорижий тилда ҳам) аниқ, ўз ўрнида фойдаланиши, саволларга жавобни мантиқан тўғри, стилистик саводли равишда ифодалаши;

ўз фикрини исботлашда ёки бошқа назарий материални баён қилишда юзага келган ноаниқликларни мустақил бартараф эта олиши;

модулнинг таянч тушунчаларини билиши, қисқа вақт ичида илмий ва касбий вазифаларни қўйиш ҳамда ҳал қилишда ундан унумли фойдаланиши;

стандарт вазиятларда муаммоларни ўқув дастури доирасида мустақил ҳал қила олиши;

амалий машғулотларда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни яхши билиши-

ни намоёиш қилиши, ушбу билимларни янги вазиятларда тўғри (лекин доим ҳам рационал эмас) қўллай олиши, бажарилган иш натижаларини етарли даражада расмийлаштира олмаганлиги;

модуль ўқув дастурида тавсия қилинган асосий адабиётларни ўзлаштириши;

ўрганилаётган модуль бўйича назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англай олиши ва уларга танқидий баҳо бериши;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида бутун семестр мобайнида ижодий ва мустақил қатнашиши, гуруҳли муҳокамаalarda фаол бўлиши, вазифаларни бажаришда юқори маданият даражасига эга бўлиши лозим;

в) 55 — 70 фоиз олиш учун талаба:

давлат таълим стандартлари доирасида етарли билим ҳажмига эга бўлиши; илмий терминологияни ишлатиши, саволларга жавобларни тўғри баён қилиши, лекин бунда айрим хатоларга йўл қўйиши;

жавоб беришга ёки айрим махсус кўникмаларни намоёиш қилишда қийналганда, модуль ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича асосий тушунчага эга эканлигини намоёиш этиши;

модулининг умумий тушунчалари бўйича қисман билимга эга бўлиши ва уни стандарт (намунавий) вазиятларни ҳал этишда қўллай олиши;

педагог ходим ёрдами билан стандарт вазиятларни ҳал эта олиши;

ўқиётган модуль бўйича асосий назариялар, концепциялар ва йўналишлар моҳиятини англаши, уларга баҳо бера олиши;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида педагог ходим раҳбарлигида қатнашиши, вазифаларни бажаришда етарли маданият даражасига эга бўлиши лозим;

г) талабанинг билим даражаси 0 — 54 гача баҳоланади, агар:

давлат таълим стандартлари доирасида фақат айрим фрагментар билимларга эга бўлса;

илмий терминларни ишлата олмаса ёки жавоб беришда жиддий мантиқий хатоларга йўл қўйса;

семинар, амалий ва лаборатория машғулотида пассив қатнашиб, вазифалар бажариш маданиятининг паст даражасига эга бўлса;

амалий кўникмаларга эга бўлмаса, ўз хатоларини ҳатто педагог ходим тавсиялари ёрдамида ҳам тўғрилай олмаса.

55. Модуль бўйича жорий назоратни баҳолаш мезонлари кафедра томонидан намунавий баҳолаш мезонлари асосида тузилади, кафедра мудирини томонидан тасдиқланади ва талабаларга эълон қилинади.

56. Модуллар бўйича оралиқ ва якуний назоратни баҳолаш мезонлари намунавий баҳолаш мезонлари асосида ишлаб чиқилади ва Университет Ўқув-услубий кенгаши томонидан тасдиқланади.

57. Модуллар бўйича семестр учун талаба рейтинги қуйидагича аниқланади:

$$R_f = \frac{V \times O^l}{100}, \text{ бунда:}$$

R_i — талабанинг рейтинги;

V — семестрда модуль учун ажратилган умумий юклама (соатларда);

O^i — модуль бўйича ўзлаштириш даражаси (балларда).

58. Талаба семестр мобайнида модуль бўйича олган умумий балли белгиланган тартибда талаба томонидан ҳар бир назорат тури бўйича олинган умумий баллар йиғиндисига тенг.

8-боб. Назорат ва қайта топширишларни ўтказиш муддатлари

59. Жорий назорат жадваллари модуль раҳбари томонидан тузилади, кафедра мудири томонидан тасдиқланади ҳамда тегишли семестр бошланишидан олдин Ўқув-услубий бошқармага тақдим қилинади.

Оралик ва якуний назорат жадваллари ўқув режа асосида Ўқув-услубий бошқарма томонидан тузилади ва ўқув ишлари бўйича проректор томонидан тасдиқланади.

Талаба белгиланган тартибда талабалар рейтингини ҳисобга олиш электрон тизими воситасида ва университет биноларининг кўринадиган жойларида жойлаштирилган эълонлардан жорий, оралик ва якуний назорат иш натижаларини мустақил равишда билиб боришга мажбурдир.

60. Агар ўқув режасига кўра курс иши бажариш ва (ёки) амалиёт (стажировка) ўташ кўзда тутилган бўлса, унда талабанинг кейинги курсга ўтиш шarti сифатида жорий, оралик ва якуний назоратлардан қарздорликнинг йўқлиги билан бир қаторда, курс иши ва амалиёт (стажировка)дан саралаш баллини олиши ҳисобланади. Курс ишларини топшириш жадвали кафедра мудири томонидан тасдиқланади.

Амалиёт (стажировка) бўйича имтиҳонни ташкил қилиш қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

61. Блокли жорий назорат бўйича ўтиш баллини тўплай олмаган ёки узрли сабабларга кўра қатнаша олмаган талабаларга кейинги блокли жорий назорат ўтказилгунга қадар топшириш учун муддат берилади, охириги блокли жорий назорат учун эса якуний назорат бошланишига қадар топшириш ҳуқуқи берилади. Қайта топширишнинг аниқ муддатлари тегишли кафедра томонидан белгиланади.

Педагог ходимлар якуний назорат даври бошлангунга қадар жорий назорат натижаларини Ўқув-услубий бошқармага топшириши ва талабалар рейтингини ҳисобга олиш электрон тизимига киритиши шарт. Якуний назорат даври бошлангандан сўнг талабанинг жорий назорат бўйича рейтинг баллини ўзгартиришга фақат ўқув ишлари бўйича проректорнинг розилиги билан йўл қўйилади.

Ўқув машғулотларида ҳужжат билан тасдиқланган узрли сабаблар туфайли (йўл-транспорт ҳодисаси, яқин қариндошининг вафоти, никоҳ тузиш, фарзанд туғилиши) иштирок этмаган, ва шу сабабли оралик назорат ёки якуний назоратни белгиланган муддатда топширмаган талабага ўқув ишла-

ри бўйича проректор билан келишилган ҳолда Ўқув-услубий бошқарма бошлиғи томонидан қайта ўзлаштириш учун академик қарздорлар учун бериладиган бир ойлик муддатда оралик ёки якуний назоратни топширишга рухсат берилади. Бунда талабанинг ёзма иши ушбу Низом 62-бандининг тўққизинчи хатбошисида академик қарздорлар учун белгиланган чекловларни ҳисобга олмаган ҳолда баҳоланади.

62. Талаба қуйидаги ҳолатларда академик қарздор ҳисобланади:

агар талабанинг семестрда жорий ва оралик назорат турлари бўйича тўплаган баллари ҳар иккала назорат турини мажбурий топширилишини ҳисобга олган ҳолда ушбу назорат турлари умумий баллининг 55 фоизидан кам бўлса;

якуний назорат бўйича тўплаган балли ушбу назорат тури умумий баллининг 55 фоизидан кам бўлса.

Академик қарздор талабаларга семестр тугаганидан кейин (баҳорги семестр натижалари бўйича эса, талабаларнинг ёзги таътили ҳамда профессор-ўқитувчиларнинг меҳнат таътилидан сўнг) қайта ўзлаштириш, яъни тегишли назорат турини қайта топшириш орқали академик қарздорликни бартараф қилиш учун бир ой муддат берилади. Шу муддат давомида модулни ўзлаштира олмаган талаба Ўқув-услубий бошқарма бошлиғининг тавсиясига кўра, белгиланган тартибда ректорнинг буйруғи билан талабалар сафидан четлаштирилади, мазкур Низомнинг 63-бандида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно. Академик қарздор учун қайта топширишнинг аниқ муддатлари Ўқув-услубий бошқарма томонидан белгиланади.

Академик қарздор талаба мазкур банднинг иккинчи хатбошисида мувофиқ тўплаган балларидан келиб чиқиб назоратнинг бир ёки иккала турини қайта топшириши талаб қилинади. Топширилиши керак бўлган назорат турлари Ўқув-услубий бошқарма томонидан талабанинг рейтинг ўзлаштириш кўрсаткичи натижаларидан келиб чиққан ҳолда аниқланади ва барча модуллар бўйича якуний назорат муддати бошланишига қадар уч кундан кечикмаган ҳолда эълон қилинади.

Жорий назоратни қайта топшириш кафедра томонидан ташкил қилиниши шарт. Қайта топширишни қабул қилиш учун кафедра томонидан кафедра мудири раҳбарлигида комиссия тузилади. Комиссия таркибига Ўқув-услубий бошқарма ходими киритилиши мумкин.

Қайта топшириш натижалари алоҳида қайднома тарзида қайта ўзлаштириш учун бериладиган бир ойлик муддатда Ўқув-услубий бошқармага топширилиши шарт.

Оралик ва якуний назоратни ўтиш рейтинг баллини кўтариш мақсадида қайта топширишга, қоида тариқасида, рухсат берилмади.

Академик қарздор талабага қайта топширишда оралик ва якуний назорат учун ажратилган максимал баллнинг 55 фоизидан ортиқ балл қўйилиши мумкин эмас.

Талаба томонидан жорий ва оралик назоратларга ажратилган умумий

баллнинг 55 фоизидан кам баллни олиши талабани якуний назоратга киритмаслик учун асос бўлмайди.

63. Қайта ўзлаштириш учун берилган бир ойлик муддатда академик қарздорликни бартараф этмаган ва семестр якуни бўйича тўрттадан кўп бўлмаган ўқув фанлари бўйича академик қарздорлиги бўлган талабалар ўқув фанлари бўйича келгуси семестрнинг якуний назорат даври бошлангунга қадар тегишли фанлар бўйича академик қарздорликни қайта топшириш шarti билан кейинги курс (семестр)га ўтказилади. Ушбу қоида бакалаврият ёки магистратура босқичида назарий ўқишнинг охириги семестрида ўтиладиган ўқув фанларига татбиқ этилмайди.

Кейинги семестрда ўқишни давом эттирган ҳолларда академик қарздорлик талаба томонидан ушбу рейтинг назорати тури учун белгиланган шаклда бир маротаба қайта топширилади. Бунда жорий назорат бўйича қайта топшириш ректор буйруғи асосида ташкил қилинадиган ва, қоида тариқасида, ўқув ишлари бўйича проректор раҳбарлик қиладиган комиссия томонидан қабул қилинади.

Кейинги семестрда ўқиш давом эттирилган ҳолларда академик қарздорликни қайта топширишнинг аниқ муддати ректор томонидан белгиланади. Бунда тўлов-контракт асосида таълим олаётган талабалар қайта топшириш ўтказилаётган семестр учун контракт тўловини белгиланган муддатда, лекин қайта топширишни ўтказиш вақтигача амалга оширишлари шарт.

Модулни мазкур бандда белгиланган муддатда ўзлаштирамаган ва академик қарздорликни бартараф этмаган талаба Ўқув-услубий бошқарма бошлиғининг тавсиясига кўра ректор буйруғи билан белгиланган тартибда талабалар сафидан чиқарилади.

64. Ушбу Низомнинг 63-бандида белгиланган тартибда келгуси семестрда ўқишни давом эттираётган талабаларга стипендия улар томонидан академик қарздорлик бартараф этилган ойдан кейинги ойнинг биринчи санасидан бошлаб тайинланади.

65. Ушбу Низомнинг 63-бандида белгиланган тартибда келгуси семестрда ўқишни давом эттираётган талаба талабалар сафидан четлаштирилганда, талабалар сафидан четлаштириш асосидан қатъи назар, академик қарздорлик пайдо бўлган курсидан четлаштирилган деб ҳисобланади.

9-боб. Рейтинг натижаларини рўйхатдан ўтказиш ва таҳлил қилиш

66. Талабанинг модуль бўйича тўплаган баллари семестр якунида жамловчи рейтинг қайдномасига бутун сон кўринишида киритилади. Модулни ўқитаётган педагог ходимлар талабалар рейтингини ҳисобга олиш электрон тизимининг тегишли бўлимини тўлдиради.

Педагог ходим томонидан оралик ва якуний назорат ёзма ишининг титул варағи устида балл қўйилиши шарт. Балл аниқ ифодаланган шаклда педагог ходимнинг имзоси билан тасдиқланган ҳолда қўйилиши керак.

Ҳар қандай тузатишлар кафедра мудирининг имзоси билан тасдиқланиши шарт.

67. Якуний назорат натижалари бўйича Ўқув-услубий бошқарма жорий назорат рейтинг қайдномаси, оралиқ ва якуний назорат топшириш қайдномаларига асосан талабалар рейтингини аниқлайди ва жамловчи рейтинг қайдномасини тузади.

68. Талабанинг рейтингини унинг билими, малакаси ва кўникмалари даражасини белгилаб беради. Талабанинг семестр (курс) бўйича умумий рейтингини барча модуллар бўйича тўплаган рейтинг балларини қўшиш йўли билан аниқланади.

69. Талабаларнинг умумий рейтингини ҳар бир семестр ва ўқув йили якунидан сўнг эълон қилинади.

70. Агар модуль бир неча семестр давомида ўтилган бўлса, Ўқув-услубий бошқарма томонидан талаба дипломининг иловаси ёки академик маълумотнома тузилаётган вақтда рейтинглар йиғиндиси ҳисобга олинади.

Талабага имтиёзли диплом белгилаш вақтида унинг модуллар бўйича ўзлаштириши ҳар бир семестр натижасига кўра ҳисобга олинади.

71. Талабанинг назорат турлари бўйича эришган натижалари Ўқув-услубий бошқарма томонидан тизимли равишда таҳлил қилинади ва Ўқув-услубий кенгашда муҳокама қилиш учун киритилади.

72. Жорий, оралиқ ва якуний назорат ишларининг натижалари университет Кенгашида мунтазам равишда муҳокама қилинади ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинади.

73. Ўқув йилининг якуни бўйича рейтинг назорати натижаларига кўра талабаларни белгиланган тартибда кейинги курсга ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинади.

10-боб. Якуний қоида

74. Мазкур Низом Тошкент давлат юридик университети билан келишилган.

*Тошкент давлат юридик
университети ректори*

Е. КАНЬЯЗОВ

2016 йил 22 апрель

Тошкент давлат юридик университетидан
ўқитишнинг модулли тизими шароитларида
талабалар билимини назорат қилиш тартиби
ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

1-шакл

Оралиқ назорат саволларини ички экспертиза қилиш ШАКЛИ

Таълим курси	
Ўқув йили	
Семестр	
Модуль номи	
Модуль раҳбарининг фамилияси, исми, отасининг исми	
Экспертнинг фамилияси, исми, отасининг исми	
Экспертиза учун қўйилган талаблар	Ҳа ёки Йўқ
Саволлар ўқув дастури мавзулари доирасида тузилган ва ўз мазмуни бўйича ўтган ўқув йиллардаги саволлардан фарқ қилади	
Саволлар ўқув дастурида кўзда тутилган билим ва кўникмаларни текширишга қаратилган	
Саволлар ўз мазмуни бўйича аниқ, қонунчилик нормаларига асосланган ва амалиёт билан бевосита боғлиқ	
Саволлар таҳлил қилиш қобилияти ва мустақил қарор қабул қилиш кўникмаларини баҳолашга қаратилган	
Саволлардаги йўриқномалар талабадан нима талаб қилиниши тўғрисида аниқ кўрсатмаларни қамраб олади	
Оралиқ назоратни баҳолаш мезонлари кўрсатилган	
Саволлар мустақил тадқиқот олиб бориш кўникмаларини ривожлантиришга қаратилган	
Эксперт фикри ва тавсиялари: (ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарур бўлса, уларни кўрсатинг ва асосланг)	
Имзо:	Сана: 20__ йил «__» _____
Савол тузувчининг жавоби (ўқитувчи эксперт томонидан берилган ўзгартириш ва қўшимчаларни киритишга эътироз билдирган ҳолларда тўлдирилади)	
Имзо:	Сана: 20__ йил «__» _____

**Якуний назорат саволларини экспертиза қилиш
ШАКЛИ**

Таълим курси	
Ўқув йили	
Семестр	
Модуль номи	
Модуль раҳбарининг фамилияси, исми, отасининг исми	
Экспертнинг фамилияси, исми, отасининг исми	
Экспертиза учун қўйилган талаблар	Ҳа ёки Йўқ
Саволлар ўқув дастури мавзулари доирасида тузилган ва ўз мазмуни бўйича ўтган ўқув йиллардаги саволлардан фарқ қилади	
Саволлар ўқув дастурида кўзда тутилган билим ва кўникмаларни текширишга қаратилган	
Саволлар ўз мазмуни бўйича аниқ, қонунчилик нормаларига асосланган ва амалиёт билан бевосита боғлиқ	
Назарий саволлар мантиқий фикрлаш, таҳлил ёки танқидий таҳлил этиш қобилияти ва мустақил қарор қабул қилиш кўникмаларини баҳолашга қаратилган	
Саволлардаги йўриқномалар талабадан нима талаб қилиниши тўғрисида аниқ кўрсатмаларни қамраб олади	
Вазиятли масалалар талабадан қонунчиликни чуқур билиш ва англашни талаб этади	
Эксперт фикри ва тавсиялари: (ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш зарур бўлса, уларни кўрсатинг ва асосланг)	
Имзо:	Сана: 20__ йил «__» _____
Савол тузувчининг жавоби (эксперт томонидан тавсия қилинган ўзгартириш ва қўшимчаларга эътироз бўлган ҳолларда тўлдирилади)	
Имзо:	Сана: 20__ йил «__» _____

Тошкент давлат юридик университетига ўқитишнинг модулли тизими шароитларида талабалар билимини назорат қилиш тартиби ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

**ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК УНИВЕРСИТЕТИ
ОРАЛИҚ НАЗОРАТ УЧУН ТИТУЛ ВАРАФИ**

___-курс талабалари учун

Модуль номи:

Иш тури:

Ўтказилган сана:

Сизнинг жавобингиз қуйидаги баҳолаш мезонлари асосида баҳоланади:

1.		0	1	2	3	4	5
2.		0	1	2	3	4	5
3.		0	1	2	3	4	5
4.		0	1	2	3	4	5

Мустақил иш бўйича қўшимча тақриз:

Умумий балл

Текширувчи имзоси: _____

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

(Талабанинг Ф.И.О.)

(курс)

Модуль номи _____

Қабул қилувчининг Ф.И.О. ва имзоси _____

(талабанинг имзоси)

Тошкент давлат юридик университетида
ўқитишнинг модулли тизими шароитларида
талабалар билимини назорат қилиш тартиби
ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

**ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК УНИВЕРСИТЕТИ
ЯКУНИЙ НАЗОРАТ УЧУН ТИТУЛ ВАРАҒИ**

___-курс талабалари учун

Модуль номи:

Иш тури:

Ўтказилган сана:

А бўлимда иккита мантиқий саволга жавоб ёзилиши шарт.

Иккита савол учун максимал 25 балл (ҳар бир савол учун 12,5 балл).

Т/р	Баҳолаш мезонлари	1-мантиқий савол	2-мантиқий савол
1.			
2.			
3.			
4.			
		Умумий балл	

Б бўлимда битта казусга жавоб ёзилиши шарт.

Бир казус учун 25 балл.

Т/р	Баҳолаш мезони	25 баллгача
1.		
2.		
3.		
4.		
		Умумий балл

Кўшимча тақриз учун:

Умумий балл

Текширувчи имзоси: _____

--	--	--	--	--	--

16 (724)-сон

— 127 —

172-модда

--	--	--	--	--	--

_____ (Талабанинг Ф.И.О.)

_____ (курс)

Модуль номи _____

Қабул қилувчининг Ф.И.О. ва имзоси _____ (талабанинг имзоси)

Тошкент давлат юридик университетига
ўқитишнинг модулли тизими шароитларида
талабалар билимини назорат қилиш тартиби
ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомга
4-ИЛОВА

**Ёзма имтиҳонда қатнашган талабалар
РЎЙХАТИ**

Модуль номи: _____

Курс: _____

Ёзма имтиҳон ўтказилган сана: _____

Т/р	Талаба Ф.И.О.	Талабанинг имзоси
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Жами: _____ талаба

Аудитория раҳбари: _____
(имзо) (Ф.И.О.)

Кузатувчи: _____
(имзо) (Ф.И.О.)

16 (724)-сон

— 129 —

172-модда

Тошкент давлат юридик университетида
ўқитишнинг модулли тизими шароитларида
талабалар билимини назорат қилиш тартиби
ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомга
5-ИЛОВА

**Талабани ёзма имтиҳондан четлаштириш тўғрисида
ДАЛОЛАТНОМА**

Тошкент ш.

20__ йил «__» _____

Биз қуйида имзо чекувчилар аудитория раҳбари ва кузатувчи (кузатувчилар) ушбу далолатномани қуйидагилар ҳақида туздикки, талаба

_____ (Ф.И.О. ва академик гуруҳ)

Тошкент давлат юридик университетида ўқитишнинг модулли тизими шароитларида талабалар билимини назорат қилиш тартиби ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомнинг 35-бандига асосан 20__ йил «__» _____да

_____ (модул номи)

модули бўйича ёзма имтиҳондан _____

_____ (четлаштириш сабаби)

сабабларга кўра четлаштирилди.

Аудитория раҳбари: _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.)

Кузатувчилар: _____ (имзо) _____ (Ф.И.О.)

_____ (имзо) _____ (Ф.И.О.)

Тошкент давлат юридик университетига
ўқитишнинг модулли тизими шароитларида
талабалар билимини назорат қилиш тартиби
ва баҳолаш мезонлари тўғрисидаги низомга
6-ИЛОВА

**ЁЗМА ИШЛАРНИ (НАЗОРАТ ТУРИ)
ҚАБУЛ ҚИЛИШ-ТОПШИРИШ
ДАЛОЛАТНОМАСИ**

Тошкент ш.

20__ йил «__» _____

Модуль номи: _____

Курс: _____

Ёзма ишни қабул қилиш санаси: _____

Ишни текшириш муддати: _____

Ишлар сони: _____

**Текшириш учун
масъул ўқитувчи**

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)

**Ўқув-услубий бошқарма
масъул ўқитувчи**

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)

Ёзма ишларни қайтариш санаси: _____

Ишлар сони: _____

**Текшириш учун
масъул ўқитувчи**

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)

**Ўқув-услубий бошқарма
масъул ўқитувчи**

_____

(имзо)

_____

(Ф.И.О.)